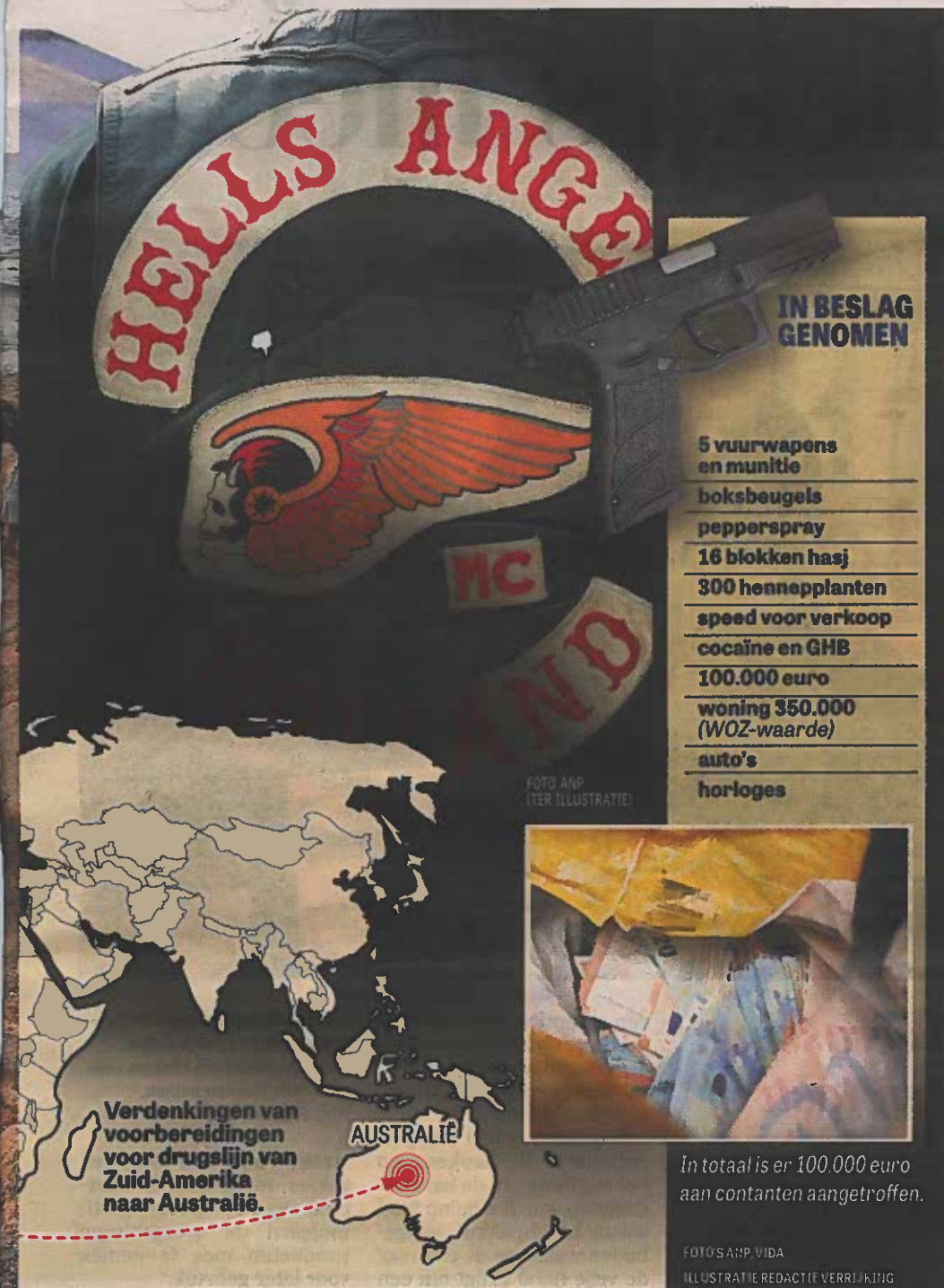

NETWERK OPGEROLD

drugscelan

rughoudend over de werkwijze met de criminele burgerinfiltrant.

Fahner: „Er wordt gebriefd en gedebriefd door een speciale begeleider. We maken voortdurend een inschatting of tijd en plaats daarvoor geschikt en veilig zijn. De vei-

'Zo'n dubbelrol is loodzwaar'

ligheid van de infiltrant is onze verantwoordelijkheid. Het lijkt in een film allemaal niet tijdens het traject zegen: we zijn even een paar weken op vakantie. Ook het constant monitoren van de geestelijke toestand van een infiltrant is erg belangrijk. Het lijkt in een film allemaal heel spannend, maar zo'n dubbelrol is psychisch loodzwaar." Regelmatig vindt een evaluatie van het traject plaats.

Welke rol de infiltrant heeft binnen het netwerk dat langzaam wordt blootge-

legd, willen OM en politie niet zeggen. Maar in anderhalf jaar tijd krijgen ze zicht op een groep verdachten die volop internationaal in de handel in drugs grossiert. Twee Hells Angels zijn betrokken bij de handel.

Maar in hoeverre wist de club van deze criminele activiteiten? Of waren het een paar rotte appels? Fahner: „We hebben nog geen harde aanwijzingen dat dit onder de paraplu van de clubs is gebeurd, maar onderzoeken dat nog wel.”

Pseudokopen

Tussen begin september 2018 en april 2019 zijn bij vijf pseudokopen door agenten speed en coke gekocht bij de verdachten. De drugs waren bestemd voor Engeland en Ierland, maar zijn door de recherche in beslag genomen.

Na de 'klapdag' is de rol van de infiltrant uitgespeeld.

Maar wordt hij daarna beschermd en hoe? Fahner: „Na de arrestaties wordt natuurlijk snel duidelijk dat er een infiltrant is ingezet." Voor de infiltrant worden beschermingsmaatregelen getroffen in nauwe samenwerking tussen het Team Burgeroperaties en het Team Getuigenbescherming. Een zak geld krijgt een infiltrant niet mee. Onkosten die hij maakt worden wel vergoed.

Of de infiltrant uit het onderzoek Vidar de eerste was sinds 2014, wil Smit niet zeggen. Wel: „Voor het eerst in twintig jaar hebben we naar buiten gebracht dat er een criminele burgerinfiltrant is ingezet. Dit onderzoek had nooit zo succesvol kunnen zijn zonder de inzet van een criminele burgerinfiltrant. En daar ben ik heel trots op. We gaan dit middel zeker nog vaker inzetten.”

Een van de advocaten van de verdachten is Erik Stooten van Anker & Anker Strafrechtadvocaten. Hij onthoudt zich van commentaar. De andere advocaten zijn bij De Telegraaf niet bekend.

MA ANNEMARIE VAN GAAL DI WOUTER DE WINTHER WO LEON DE WINTHER VR NAUSICAA MARBE ZA HANS WIEGEL

OPINIE

Burgerinfiltrant terug van weggeweest

Vol trots maakten politie en justitie vorige week bekend dat een criminele burgerinfiltrant de recherche op het spoor zette van een door Hells Angels en Red Devils gedomineerde drugslijn. In het onderzoek zitten nog acht verdachten vast.

Het nieuws sneeuwde enigszins onder in de hausse aan coronaberichten, vandaar dat collega Mick van Wely en ondergetekende er vandaag uitvoerig op terug komen. Burgerinfiltratie was in Nederland lange tijd taboe. De inzet van burgers bij het oprollen van criminele organisaties leidde een kwart eeuw geleden tot de grootste crisis in de Nederlandse politiehistorie.

Klaas Bruinsma

In opdracht van het Interregionaal Recherche team (IRT) Noord-Holland/Utrecht kregen 'groei-informanten' de taak drugs te importeren voor een crimineel netwerk, dat in de ogen van justitie werd geleid door de erven van maffiabaas Klaas Bruinsma. Het ging daarbij om enkele notoire criminele tipgevers, die in de optiek van de recherche moesten toegroeien naar de top van de organisatie.

Door onder regie van de politie drugscontainers binnen te halen winnen de informanten het vertrouwen van de hoofdverdachten, was de gedachte.

Maar de methode escaleerde volledig. Een aantal groei-informanten speelde dubbelspel, wat tot gevolg had dat ons land onder toezicht van de overheid werd overspoeld met tonnen drugs. Het enige wat groeide bij de informanten was hun bankrekening. De 'deltamethode' leidde niet tot het ontmantelen van de criminele organisatie maar tot de val van het IRT.

De politieke crisis die volgde kostte ook nog twee ministers de kop. De criminele informanten van het IRT waren in werkelijkheid burgerinfiltranten die – zo oordeelde de Kamer destijds – nooit meer in dit soort operaties mochten worden ingezet. Het duurde vijftien jaar voordat de politiek weer voorzichtig instemde met het gebruik van burgerinfiltranten.

Schoorvoetend kwam eerst toestemming voor het infiltreren in terreurorganisaties. Sinds een jaar of vijf mogen politie en Openbaar Ministerie ook weer in 'gewone' criminele organisaties burgerinfiltratie toepassen. Het is in de ogen van veel offi-

cieren van justitie en recherchechefs een welkome aanvulling op andere vergaande opsporingsmethoden, zoals het gebruik van undercoveragenten van de politie.

Tegenstanders wijzen op veel nadelen. Infiltreren is op de eerste plaats levensgevaarlijk. Het risico bestaat dat infiltranten afglijden of een dubbelspel gaan spelen. Het gevaar van uitlokking is aanwezig.

Ongetrainde infiltranten kunnen lijden aan scoringsdrang of voelen zich onder druk staan van justitie. Hoe beloon je burgers die misdrijven plegen in naam van de Staat en wat is het ware motief van de 'snitch'? In veel gevallen is het 'voor wat hoort wat'. Een infiltrant mag zijn criminele winst houden of hij krijgt een lagere straf voor andere delicten.

Voorstanders menen dat dit opsporingsmiddel hard nodig is in de strijd tegen georganiseerde misdaad. Professionele

drugsbendes laten zich niet meer tackelen door observaties of af luisteren door de politie. Ze zijn alleen nog te treffen van binnen uit. Door een bendelid dat overloopt bijvoorbeeld en kroongetuige wordt.

Natuurlijk verdient het altijd de voorkeur getrainde politiemensen als infiltrant in te zetten. Deze

undercoveragenten doen zich voor als criminelen en kopen bijvoorbeeld drugs om bewijzen te verzamelen.

Maar langdurige infiltraties door agenten in hele gesloten netwerken als motorbendes zijn vrijwel onmogelijk. Dat zag ook de politie in Noord-Nederland in. Een speciaal recherche team richtte zich op een aantal leden van de Hells Angels uit Harlingen en de Red Devils uit Leeuwarden.

Openingsfeest

Het chapter Harlingen is een afdeling die volgens de burgemeester van Harlingen destijds, Paul Scheffer, als een voorbeeld van de motorwereld kon worden gezien. De burgemeester proostte zelfs met de Angels tijdens het openingsfeest van het nieuwe clubhuis. In werkelijkheid zitten meerdere leden al jarenlang in de drugshandel, ontdekte het recherche team.

Bij het onderzoek kreeg de politie veel hulp van een criminele burgerinfiltrant. Hij gaf de recherche inzicht in het milieu waar hij zelf deel van uitmaakte en leverde harde bewijzen voor ernstige strafbare feiten.

Het Openbaar Ministerie is erg summier over hoe de actie precies verliep en wil alleen kwijt dat de veiligheid van de infiltrant nooit in gevaar was. Dat mogen we hopen. De beste man zal wel in een getuigenbeschermingstraject terechtkomen, nu zijn maatjes bij de Hells Angels weten door wie ze zijn verlinkt.

Ook ben ik erg benieuwd hoe de infiltrant voor zijn werkzaamheden is beloond. Daar zullen in de rechtszaal nog stevige debatten over plaatsvinden. Als het aan politie en OM ligt, is de burgerinfiltrant weer terug van weggeweest.

Het succes van de actie smaakt kennelijk naar meer. Maar laten we eerst de rechtszaken afwachten, die ongetwijfeld tot aan de hoogste rechtscolleges gaan plaatsvinden. En zelfs dan is het de vraag of we ooit het hele verhaal krijgen te horen of dat we voor dit soort undercoveracties bij motorbendes toch vooral terecht moeten bij misdaadseries op Netflix en Videoland.

Reacties of tips? Mail naar: jvdheuvel@telegraaf.nl

kwamen we niet ver'